

Отже, стендап – це репортерський монолог в кадрі, який дозволяє глядачам переконатися в достовірності інформації. Монолог журналіста в кадрі передбачає дотримання певних норм: застосування виступу в доречних ситуаціях, оптимальна тривалість стендапу, побудова доцільних планів кадру; написання правильного тексту. Медійник зобов'язаний керуватися фаховими стандартами під час виступу в кадрі. Констатовано, що нині стендапи диференціюють за різними критеріями. За місцем розташування в сюжеті виокремлюють початковий, середній та фінальний стендапи. За функційним призначенням є стендап-коментар, стендап-свідчення, стендап-неминучість. Відповідно до способу запису визначають статичний та динамічний монолог журналіста в кадрі. Репортерський виступ у сюжеті можуть використовувати один або кілька разів. Акцентовано, що вибір певного стендапу залежить від мети сюжету, який створює працівник медіа.

Список використаної літератури:

1. Волощук О. М. Телестудія у школі. Практична тележурналістика й технології виробництва телепрограм: теоретично-практичний посібник / О. М. Волощук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://roipr.org.ua/upload/iblock/537/2-o.-voloshchuk-telestudiya-u-shkoli.pdf>
2. Головецький В. М. Трансформація стендапу на українському телебаченні // Теле- та радіожурналістика. – 2010. Вип. 9. Ч. 1. С. 157-163
3. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних мас-медіа: у 2 т. / І. Г. Мащенко Т. 2: Термінологічний словник основних понять і виразів. – Запоріжжя: Дике поле, 2006. – 511 с.
4. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
5. Цвик В. Л. Телевизионная журналистика: История, теория, практика: Учебное пособие / В. Л. Цвик. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 382 с.

Науковий керівник: канд. філол. н., доцент О. М. Цапок

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО СЮЖЕТУ

Ю. Ю. Олійник

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Підготовка телевізійного сюжету – складний і багатоетапний процес. Журналістові необхідно передовсім проаналізувати можливості отримання інформації, узгодити всі технічні моменти, скомпонувати потрібні коментарі та найяскравіші моменти події, максимально передати настрій героїв матеріалу. Починаючи працювати над телесюжетом, медійник повинен вибудувати логічний сценарний ланцюг.

Якість кожного сюжету залежить від роботи двох основних його авторів – репортера й оператора. Щоправда, відповідальність репортера за зміст вища, оскільки змістове дослідження теми робить саме він. Тележурналіст повинен грамотно ставити завдання оператору, щоб той якісно зняв картинку. Зрештою, чітка взаємодія репортера з оператором впливає на якість сюжету. Якщо медійник не розповів колезі, які об'єкти йому необхідно зняти, оператор їх не розкадрує. Тоді в сюжеті глядач побачить «шпалери», оскільки словами журналіст буде змушений розповідати про ці об'єкти, а належної картинки в нього не буде.

Особливості сюжету як жанру телевізійної журналістики досліджували Л. Геращенко [2], Г. Кузнецов [5], І. Куляс [4], О. Макаренко [4]. Серед сучасних студій варто виокремити праці М. Недопитанського «Технологія теленовин» [6] та Т. Федоріва «Випуск теленовин: головні інструменти верстки» [8]. В останній роботі схарактеризовано процес підготовки телевізійного сюжету.

Наукові розвідки пропонують неоднозначне трактування сюжету як жанру тележурналістики. Поняття «телевізійний сюжет», «сюжет», «відеосюжет» існує в українській телевізійній практиці як форма матеріалу, що виходить в ефір у межах певної програми. Це поняття часто вживають практики телебачення для називання журналістського матеріалу різних жанрів [2]. Натомість українське журналістикознавство досі офіційно не називає сюжетом те, що активно застосовують у телевізійній практиці.

М. Недопитанський оперує терміном «сюжет» як журналістським матеріалом в інформаційній програмі: «щоб досягти ефекту «маленького кіно», репортерів треба розпочати творення свого сюжету не з його текстової частини, а з перегляду знятого відео»; «хронометраж сюжету – дві з половиною хвилини»; «осердям сюжету є рольова дія самого репортера» [6, с. 53–56]. Автори «Етимологічного словника української мови» трактують поняття «сюжет» як сукупність подій, дій, що впливають на характер зображуваного [7].

Сюжет на телебаченні (відеосюжет) – телевізійний журналістський матеріал, що передбачає такі обов'язкові елементи: відеоряд з інтершумом, закадровий текст журналіста, синхрони, лайф, титри. Додатковим елементом, але не завжди обов'язковим, є стенд-ап журналіста [6].

Робота над сюжетом розпочинається з пошуку теми. Журналісту варто моніторити новинні сайти, аналізувати архіви, відстежувати важливі події, спілкуватися з колегами та звичайними перехожими на вулиці. Щойно медійник знаходить цікаву тему – настає етап планування матеріалу. Спочатку автор шукає героїв майбутнього сюжету, домовляється з ними про зустріч, час та місце проведення інтерв'ю. Окрім героїв, працівник ЗМІ ретельно добирає експертів, їхні професійні думки необхідні, аби незаангажовано та доступно показати кілька позицій у матеріалі.

Після отримання всієї необхідної інформації телевізійник опрацьовує отримані дані та пише текст сюжету. До нього входять: основні, найважливіші коментарі (синхрони) тривалістю 20-25 секунд, текст кореспондента, що перекривають відеорядом, або ж стенд-ап, лайфи – жваві відеомоменти з прямим звуком. Кожному синхрону передують текст кореспондента. Пряма мова респондента має підтверджувати попередні слова журналіста, але не дублювати їх [1].

Робота з синхронами – дуже важлива частина підготовки сюжету. Занадто довгі фрагменти інтерв'ю з героями засвідчують небажання автора «підвестися» у закадровому тексті до свого героя так, щоб його фраза була змістовною і влучно спрацювала на розкриття теми. Стислі синхрони надають сюжетові більш активного темпу.

Динамічності сюжету надає й часта присутність у кадрі автора. Вхідження репортера до середовища героя (помешкання, робоче місце тощо) є важливим, оскільки глядачеві це допомагає легше вникнути в загальний плин сюжету, проїнятися атмосферою епізоду. Це також варто зарахувати до сучасних стандартів підготовки сюжету [9].

Відеосюжет, де люди рухаються, щось роблять, завжди цікавіший, ніж коли вони просто стоять непорушно, за чимось спостерігають поглядом, просто лише розмовляють. Тому варто уникати кадрів, що фіксують бездіяльних персонажів. Репортер має заохочувати оператора час від часу знімати камеру з плеча – це дасть змогу створити нестандартні ракурси, знайти несподівані візуальні рішення.

Відповідальним у процесі творення сюжету як «маленького кіно» є наступний етап – монтаж. Перед його початком репортер складає опис синхронів, важливих

епізодів, «перебивок», зазначаючи напроти кожного з них тайм-код, щоб потім швидко знаходити потрібні відеокадри. За сучасними репортерськими стандартами, новинний сюжет схожий на міні-кінофільм. Отже, усе в ньому має рухатися, діяти, спонукати, хвилювати, завдяки чому новинні випуски сприймаються, немов щоденний інформаційний телесеріал [8].

Отже, сучасна телевізійна практика вимагає від журналіста розвивати кінематографічні здібності, відчуття «картинки», уміння трансформувати текст у зображення, причому ще на етапі натурних знімань. Уже на початку збору інформації журналіст має націлювати себе на добір відеокартинок для створення сюжету як фільму.

Підсумовуючи виклад, зауважимо, що «телевізійний сюжет», «сюжет», «відеосюжет» існує в українській телевізійній практиці як форма матеріалу, що виходить в ефір у межах певної програми. Дотримання зазначених вимог до підготовки телесюжетів сприятиме активному розвитку українських медіа, зростанню авторитету української телевізійної журналістики серед світових практиків.

Список використаної літератури:

1. Гаврилов К. Как делать сюжет новостей и стать медиатором / К. Гаврилов. – СПб. : Амфора. ТИД Амфора, 2007. – 299 с.
2. Геращенко Л. Л. Конфликт в отечественном документальном кино 90-х гг. : дисс. ... канд. искусствовед. наук : спец. 17.00.03 «Кино, теле и другие экранные искусства» / Геращенко Лариса Леонидовна ; Всероссийский государственный ин-т кинематографии им. С. А. Герасимова. – М., 2013. – 233 с.
3. Етимологічний словник української мови : в 7 т. / [уклад. О. Мельничук та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1983. – Т. 5. – с. 457
4. Кузнецов Г. В. Телевизионная журналистика : учеб. / Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский. – 4-е изд. – М. : МГУ ; Высшая школа, 2012. – 304 с.
5. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформаційника : практ. посіб. [для журналістів] / І. Куляс, О. Макаренко. – Київ : Вид-во ХББ, 2016. – 120 с.
6. Недопитанський М. Тележурналістика: досвід, проблеми, стратегії : навч. посіб. / М. Недопитанський. – Київ : ДП Газетно-журнальне вид-во М-ва культури і туризму України, 2009. – 144 с.
7. Словник іншомовних слів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : gozum.com.ua.
8. Федорів Т. В. Випуск теленовін: головні інструменти верстки / [Електронний ресурс] / Т. В. Федорів. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1259>.
9. Oxford Russian Minidictionary / [ed. by D. Thompson]. – Oxford University Press, 2006 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://4pda.ru/forum/index.php?showtopic=209131>

Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Т. Г. Бондаренко

ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «РАЙОННА РАДІОСТАНЦІЯ»

Т. Є. Прокопенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Важливу роль у вітчизняному медіапросторі, поряд із загальнонаціональними станціями, відіграють регіональні, у тому числі й районні радіоорганізації. «З моменту появи регіональне радіомовлення впливало на різноманітні сфери людської діяльності: політику, економіку, культуру, соціальні стандарти життя, засоби масової комунікації. Саме регіональні радіостанції «очолили» процес заснування нової продуктивної